

INFOBLAD

Brandsäkerhet för byggnader med kulturvärden

Arbetet med brandsäkerhet för byggnader med kulturvärden kräver anpassade lösningar som också kan tillgodose ett bevarande av byggnaderna och deras kulturvärden. Det finns, utspritt, mycket kunskap och erfarenhet inom det här området både i Sverige och internationellt. För att tillgodose ett behov av samlad kunskap inom området initierade Brandforsk en kunskapsöversikt tillsammans med Akademiska hus, Fortifikationsverket, Kammarkollegiet, Kyrkans försäkring, Riksantikvarieämbetet och Statens fastighetsverk.

Syfte och Mål

Syftet med projektet var att kartlägga befintlig kunskap, inom Sverige och internationellt, när det gäller hur aktuella byggnader och dess användare kan skyddas med avseende på brand med hänsyn tagen till det kulturhistoriska värdet och de avvägningar det innebär. Kartläggningen syftar även till att skapa ett underlag som kan ligga till grund för att identifiera om det finns kunskapsluckor som kräver framtida kunskapsutveckling inom området. Målet för projektet var att

- Det finns en kunskapsöversikt ämnad för yrkesverksamma inom antingen brandsäkerhet eller byggnader med kulturvärden. Kunskapsöversikten ska kortfattat beskriva vad som är gjort inom respektive område och redovisa referenser som ger läsaren möjlighet till fortsatt läsning och fördjupning.
- Det med hjälp av kunskapsöversikten ska gå att identifiera eventuella behov av framtida satsningar på området.
- Människor och institutioner som på sikt kan bidra till att öka den tillgängliga kunskapen på området sammanförs och delar med sig av sina respektive kunskaper och erfarenheter tillvarandra.

- Förståelsen mellan olika intressen såsom brandsäkerhet och kulturvård främjas, så att brandsäkerhet kan uppnås inom ramen för gemensam hänsyn.

- Kunskapsöversikten ska kunna bidra till att främja att bättre beställningar och effektivare arbete för utformning av brandskyddet kan genomföras av ägare och nyttjanderättshavare.

Metod och genomförande

Arbetet med kunskapsöversikten genomfördes som en litteraturstudie där forskargruppen även fick hjälp av referensgruppen för att finna litteratur. Med utgångspunkt från workshops gjordes en sammanställning av behovsbilden. Kunskapsöversikten och behovsbilden låg sedan till grund för en gap-analys för att kartlägga behov av fortsatt forskning och utveckling.

Resultat

Rapporten vänder sig till yrkespersoner som i olika roller arbetar med frågor som rör brandsäkerhet i byggnader med kulturvärden. Tanken är att, som ett första steg, sammanställa den kunskap som finns dokumenterad och kvalitetssäkrad i skriftliga källor. Helt säkert finns ytterligare skriftliga källor och det finns en betydande kunskap och erfarenhet inom detta område som (ännu) inte är dokumenterad. Det är författarnas ambition att rapporten ska förmedla användbar information, men den är inte tänkt som en handbok. För de personer och organisationer som på olika sätt, arbetar med kunskapsutveckling beskriver rapporten ett behov av forskning och utveckling utifrån en jämförelse mellan behovsbilden och kunskapssammanställningen.

Foto: , Leif Ygbrant

Rapportens inledning, kapitel 1, ger en bakgrund till och mål för kunskapssammanställningen. Grundläggande begrepp förklaras och det ges en sammanställning av relevanta lagar och bestämmelser.

Kunskapssammanställningen, kapitel 2–7, är skriven som en antologi med sex underkapitel:

2. Skydd mot brands uppkomst
3. Spridning av brand inom byggnad
4. Spridning av brand till byggnad
5. Brandens påverkan på byggnadens stomme
6. Utrymning
7. Räddningstjänstens insats

I kapitel 8 ges en sammanställning av de workshops som har genomförts för att beskriva behovsbilden inom detta område. Behovsbilden jämförs med kunskapssammanställningen i en GAP-analys, vilket leder till förslag på fortsatta arbeten.

Arbetsgrupp

Arbetet genomfördes i ett samarbete mellan

- Göteborgs universitet, Hantverkslaboratoriet
- Lunds tekniska högskola, Avdelningen för brandteknik
- Luleå tekniska universitet, Byggkonstruktion och brand
- RISE Research Institut of Sweden
- Uppsala universitet, Campus Gotland, Konstvetenskapliga institutionen

Styrgrupp

Projektet hade en styrgrupp med representanter från

- Akademiska hus
- Brandforsk
- Fortifikationsverket
- Kammarkollegiet
- Kyrkans försäkring
- Riksantikvarieämbetet
- Statens fastighetsverk

Foto: GodefroyParis CCBY